

Uus seadus võimaldab sobiva varasuhete abikaasadel endil valida

Täna Riigikogu poolt vastu võetud uus perekonnaseadus kaasajastab nõukogudeaegset abikaasade varasuhete regulatsiooni ning tugevdab peresuhetes nõrgemate osapoolte, nagu laste ja eestkostetavate kaitset.

Justiitsministeeriumi nõuniku Andra Olmi sõnul oli vajadus uue perekonnaseaduse järgi väga suur, kuna paljud regulatsioonid olid ajale lootusetult jalgu jäänud ning tekitasid praktikas suuri probleeme. „Lisaks abikaasade varalisi suhteid puudutavatele sätetele vajas kindlasti muutmist ka hooldusõigust ja eestkostet puudutav regulatsioon.“

Varasuhete osas selgitas Olm, et kuna ühe konkreetse standardlahenduse pakkumine ei vasta enam kaasaja abielupaaride vajadustele, otsustati anda võimalus nendevaheliste varasuhete osas sobivaima lahenduse valimiseks abikaasadele endile.

„Seetõttu luuaksegi uue seadusega selline süsteem, kus riik ei otsusta enam abikaasade varasuhete üle, vaid seda teevad inimesed abielludes ise,“ ütles Olm. „Edaspidi antakse abiellujatele valida kolme varasuhete vahel, milleks on ühisvara, lahusvara ja kombineeritud süsteem ehk juurdekasvu tasaarvestus.“

Kui valikut avaldusel mingil põhjusel ei märgita, loetakse valituks ühisvarasuhe, kusjuures ühisvarasüsteem vastab sisuliselt kehtivale ühisvarasüsteemile. „Lihtsamalt öeldes tähendab see seda, et abielu kestel omandatud vara on reeglina abikaasade ühisvara, millega tehingute tegemiseks on vaja teise abikaasa nõusolekut ning abielu lõppemisel tuleb ühisvara omavahel jagada,“ sõnas Olm.

Kui abikaasad valivad varalahususe, siis saab kumbki abikaasa oma varaga vabalt, st teise abikaasa nõusolekuta, tehinguid teha nii abielu kestel kui abielu lõppedes. „Selle süsteemi puhul ühisvara abielu kestel ei teki, mistõttu ka vara jagamist abielu lõppedes ei toimu,“ lausus Olm.

Juurdekasvu tasaarvestuse korral saavad abikaasad samuti abielu kestel oma varaga vabalt tehinguid teha, kuid erandina on teise abikaasa nõusolekut vaja tehingute tegemiseks perekonna eluasemega.

Olm sõnul viimase varasüsteemi puhul küll ühisvara ei teki, kuid toimub vara tasaarvestamine abielu lõppedes. „Näiteks kui üks abikaasa ostis abielu kestel korteri hinnaga miljon krooni ning teise abikaasa varaline seisund jäi abielu sõlmimise hetkega võrreldes endiseks, siis on viimati nimetatud abikaasal õigus nõuda teiselt abikaasalt 500 000 krooni tasumist.“

Olm kinnitusele on valiku tegemisel perekonnaseisuametniku kohustuseks teavitada tulevasi abikaasasid erinevate varasuhete õiguslikest tagajärgedest ning tagada, et abiellujad süveneksid abieluvarasuhete olemusse ja erisustesse tegemaks teadliku valiku.

„Vastava võimekuse tagamiseks viiakse enne seaduse jõustumist perekonnaseisuametnike seas läbi põhjalik koolitus ning töötatakse välja lihtsad ja selged infomaterjalid abielluda soovijatele. See aitab muuhulgas tõsta ka inimeste üldist õigusteadlikkust,“ sõnas Olm.

Kui abikaasad soovivad oma varalisi suhteid seaduses pakutavast kolmest terviksüsteemist siiski mõnevõrra erinevalt reguleerida, tuleb selleks sarnaselt kehtiva õigusega sõlmida abieluvaraleping.

Uue seaduse eesmärgiks on lisaks abielu regulatsiooni kaasajastamisele tagada laste ning eestkostetavate huvide parem kaitse. Seadus lahendab kehtiva perekonnaseaduse rakendamisel esile kerkinud kitsaskohad ning reguleerib lisaks mitmeid olulisi küsimusi, mille osas seni

Uus seadus võimaldab sobiva varasuhte abikaasadel endil valida

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

---

regulatsioon puudus.

Olmil sõnul võimaldab uudne vanema hooldusõiguse kontseptsioon senisest paindlikumalt siduda vanema õiguste mahu sellega, kuivõrd vanem tegelikult lapse kasvatamises osaleb.

„Näiteks juhtudel, kus vanem ohustab lapse vara, võib kohus piirata talle kuuluvat lapse esindamise õigust varalistes küsimustes, kuid seejuures on võimalik talle täiel määral alles jätta lapse isikuhooldusõigus. Nii jääb lapsele tema isa või ema siiski alles ning ka tema vara on samal ajal kaitstud,“ selgitas Olm.

Samuti seab uus seadus sisse kohtuliku järelevalve eestkostja tegevuse üle, laiendab eestkostja valiku võimalusi (nt ka teatud juriidilised isikud), täpsustab tehingute ringi, mille tegemiseks eestkostetava varaga vajab eestkostja järelevalveorgani nõusolekut ning erieestkoste seadmine võimaldab vältida huvikonflikte eestkostetava ja eestkostja vahel.

Olm lisas, et uue perekonnaseaduse vastuvõtmine on äärmiselt oluline sündmus Eesti õigusruumis, kuna sellega viiakse lõpule tsiviilõiguse kaasajastamise reform. „Alles hiljuti võeti vastu ka uus pärimisseadus ja töölepinguseadus ning nüüd lõpuks ka tsiviilõiguses enim ajale jalgu jäänud seadus – perekonnaseadus.“

Lugupidamisega
Diana Kõmmus

Justiitsministeerium
Avalike suhete talitus
Tel. 620 8118
GSM 533 15431
diana.kommus@just.ee [1]

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/uus-seadus-voimaldab-sobiva-varasuhte-abikaasadel-endil-valida>

Lingid:

[1] <mailto:diana.kommus@just.ee>